

اثرات گرسنگی طولانی مدت بر ساختار ساک های پیلوریک ماهی آزاد دریای خزر فاطمه منیعی، مسعود حیدری مزرعه آخوند، سهیلا فلاح، جمشید امیری مقدم،

عبدالمحمد عابدیان، صابر خدابنده

پست الکترونیکی مسئول مقاله: j_amiri@modares.ac.ir

در امر بازسازی ذخایر ماهیان آزاد دریای خزر بچه ماهیان پس از گذراندن دوران پر خطر اولیه در رودخانه های منتهی به دریا رهاسازی می شوند. در دوره پس از رهاسازی در رودخانه استرس ناشی از عدم تغذیه و گرسنگی باعث کاهش میزان بقا می شود. همچنین بچه ماهیان آزاد رها شده که نمی توانند خودشان را در یک قلمرو تغذیه ای سازگار کنند در طول چندماه ابتدایی از گرسنگی می میرند. در ماهیان آزاد ساک های پیلوریک متعددی وجود دارد که سبب افزایش سطح اپیتلیوم دستگاه گوارش، جذب مواد مغذی و تعادل اسمزی می شود. در مطالعه حاضر اثرات گرسنگی طولانی مدت بر ساختار ساک های پیلوریک ماهیان پار آزاد دریای خزر مورد بررسی قرار گرفت. دو تیمار شامل: تیمار گرسنگی کامل به مدت شش هفته و تیمار کنترل که طی این شش هفته تغذیه می شدند بود. نتایج مطالعات هیستولوژی نشان داد که گرسنگی طولانی مدت به شدت ساختار ساک های پیلوریک را تغییر داده است به گونه ای که مساحت کلی، مساحت بافت سلولهای انتروسیت، مینگین طول ویلی ها و انتروسیت ها در ساک ها به طور معنی داری کاهش یافته است. اما قطر لایه های ماهیچه ای ساک های پیلوریک افزایش یافته است. این تغییرات حاکی از این می باشند که گرسنگی طولانی مدت باعث کاهش سطوح جذبی و تنظیم اسمزی در این بخش از روده شده که می تواند در سازگاری موجود به محیط طبیعی و دریا مشکلات عدیده ای ایجاد نماید.

کلمات کلیدی: گرسنگی، مورفولوژی ساک های پیلوریک، ماهی آزاد دریای خزر